

Policy för biblioteksverksamheten

Antagen av Kommunfullmäktige

Antagen av: Kommunfullmäktige 2016-02-29, § 14	Dokumentnamn: Policy för biblioteksverksamheten	Ärendebeteckning: Kst/2014:533 Kofn/2015:25 Policy och strategi för biblioteksverksamheten
Dokumentägare:	Dokumentansvarig: Enhetschef, Kulturenheten	Publiceras: www.ornskoldsvik.se Örnkom
Ersätter dokument: Biblioteksplan 2009-2012, förlängd t o m 2015-12-31, Kommunfullmäktigen 2014- 12-15 § 214	Revideras: 2020	Utvärderas: 2020
Relaterade dokument: Strategi för biblioteksverksamheten		

Innehåll

Bakgrund	2
Styrdokument	2
Syfte och mål	2
Organisation och samverkan	2
Uppdrag och prioriteringar	3

Bakgrund

I bibliotekslagen står: "Kommuner och landsting ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet". Denna plan ersätter den [biblioteksplan](#) som antogs 2009 och som förlängdes till 2015-12-31 av kommunfullmäktige i Örnsköldsviks kommun.

Biblioteken ska främja läsning och erbjuda litteratur åt alla i Örnsköldsviks kommun. Biblioteken ska också vara mötesplatser där alla känner sig välkomna. Vi ska även arbeta för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning, allt enligt Bibliotekslagen (2013:801). Biblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning, bland annat genom att erbjuda litteratur utifrån deras behov och förutsättningar.

Styrdokument

Styrdokument som ligger till grund för planen är den nya [bibliotekslagen \(2013:801\)](#), [skollagen \(2010:800\)](#). Idédokument som [FNs barnkonvention](#) har också varit en utgångspunkt i arbetet med biblioteksplanen.

Till grund för policy för biblioteksverksamheten ligger de övergripande målen: en av de bästa skolkommunerna 2020 och en öppen, jämställd och attraktiv kommun samt Örnsköldsviks kommuns värdeord: medborgaren först, handlingskraft och tolerans, samt helhetssyn.

Syfte och mål

Policyn är ett förvaltningsövergripande styrdokument som fastställer kommunens inriktning och prioriteringar i verksamheten under angiven period.

Strategin som kompletterar policyn innehåller uppföljningsbara mål och mått och anger vilka roll och funktion de olika aktörerna ska ha för att kommunen ska nå de fastställda målen.

Organisation och samverkan

Biblioteksverksamheten i Örnsköldsviks kommun består av folkbibliotek och skolbibliotek. Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för folkbiblioteken, som är öppna för alla, både barn och vuxna.

Bildningsnämnden ansvarar för skolbiblioteksverksamheten inom grundskola, gymnasieskola och grundläggande vuxenutbildning som vänder sig främst till elever och lärare.

De kommunala biblioteken ska alla samverka för kommunmedborgarnas bästa, med speciell prioritering på barn och unga.

I kommunen finns också Umeå universitetsbibliotek Campus Örnsköldsvik, och alla bibliotekstyper samverkar kring en gemensam bibliotekskatalog och medieförsörjning till alla medborgare.

Västernorrlands läns bibliotekssamarbete fastställs i den regionala bibliotekplanen. Biblioteken i Örnsköldsvik samverkar även med Umeåregionens bibliotek.

Uppdrag och prioriteringar

Örnsköldsviks kommunbibliotek har definierat tre centrala målområden;

- Tillgänglighet
- Delaktighet och demokrati
- Läsfrämjande

Inom respektive målområde tar biblioteken extra hänsyn till de tre prioriterade grupper som tydliggörs i bibliotekslagen;

- Barn och ungdomar
- Personer med funktionsnedsättning
- Nationella minoriteter och personer med annat modersmål än svenska

Strategi för biblioteksverksamheten

Antagen av Kommunfullmäktige 2016

Antagen av: Kommunfullmäktige 2016-02-29, § 14	Dokumentnamn: Strategi för biblioteksverksamheten	Ärendebeteckning: Kst/2014:533 Kofn/2015:25 Policy och strategi för biblioteksverksamheten
Dokumentägare:	Dokumentansvarig: Enhetschef, Kulturenheten	Publiceras: www.ornskoldsvik.se Örnkom
Ersätter dokument: Biblioteksplan 2009- 2012, förlängd t o m 2015-12-31, Kommunfullmäktige 2014-12-15 §214	Revideras: 2018,	Utvärderas: Årligen, vid bokslut
Relaterade dokument: Policy för biblioteksverksamheten, Utvecklingsstegen, årlig läsfrämjandeplan		

2015-03-16

Innehåll

Syfte och mål	2
Uppdrag och prioriteringar	2
Utmaningar.....	2
Folkbiblioteken	3
Skolbiblioteken	5
Uppföljning	5

2015-03-16

Syfte och mål

Strategin innehåller uppföljningsbara mål och mått och anger vilken roll och funktion de olika aktörerna ska ha för att kommunen ska nå de fastställda målen.

Policyn som kompletterar strategin är ett förvaltningsövergripande styrdokument som fastställer kommunens uppdrag och prioriteringar i verksamheten under angiven period.

Uppdrag och prioriteringar

Örnsköldsviks kommunbibliotek har definierat tre centrala målområden;

- Tillgänglighet
- Delaktighet och demokrati
- Läsfrämjande

Inom respektive målområde tar biblioteken extra hänsyn till de tre prioriterade grupper som tydliggörs i bibliotekslagen;

- Barn och ungdomar
- Personer med funktionsnedsättning
- Nationella minoriteter och personer med annat modersmål än svenska

Utmaningar

Samhällsförändringar kräver nya anpassningar av bibliotekets tjänster och bilden av vad ett bibliotek kan vara förändras. Bibliotekens roll som socialt utjämnande faktor var grundläggande när biblioteken inrättades och är lika aktuell idag och i framtiden.

Den digitala utvecklingen ställer nya krav på till exempel inköp av teknisk utrustning, men också e-medier i allt större utsträckning. Personalen behöver ny kompetens för att kunna tillgodose behoven. Den digitala klyftan finns och biblioteken är de platser medborgarna vänder sig till, för att få hjälp och vägledning. Det är en demokratisk fråga som biblioteken är ålagda att arbeta med.

Den ökade urbaniseringen har medfört nedläggningar av folkbibliotek i bostadsområden och på orter i landsbygd. Det innebär att det saknas biblioteksservice på många håll,

2015-03-16

något som försvårar tillgängligheten för många medborgare. Barn och äldre är de grupper som drabbas hårdast när den nära biblioteksservicen försvinner.

Omfattande inflyttning av personer med annat modersmål än svenska ställer ökade krav på biblioteken. Stora grupper av asylsökande i landsbygdsområden gör att nya behov av biblioteksservice uppstår.

Under planperioden kan kommunen komma att bli finsk respektive samisk förvaltningskommun.

Många undersökningar där man mäter barns läsförmåga och läsförståelse visar en försämring, skolresultaten för elever och särskilt pojkar har också försämrats (PISA). Bildningsförvaltningen har ett viktigt uppdrag att leva upp till skollagens krav, idag har skolbiblioteken i grundskolan låg standard och saknas i vissa fall helt.

Folkbiblioteken

Mål	Strategi	Uppföljning
Tillgänglighet	Inom planperioden ska samtliga bibliotek på serviceorterna vara meröppna - tillgängliga även under tid då personal inte finns på plats	Tillgänglighetstimmar/invånare i upptagningsområdet, antal meröppetlåntagare/invånare i upptagningsområdet
	Ökad användning av bibliotekets digitala resurser anpassade för personer med funktionsnedsättning	Antal användare egen nedladdning/talbokslåntagare
	Öka kunskapen om bibliotekets digitala resurser	Nyttjandegrad digitala resurser
	Utveckla metoder för att tillgängliggöra bibliotekets tjänster utanför befintliga bibliotekslokaler	1 metod/år
	Verksamheten ska präglas av normkritiskt tänkande och ett inkluderande förhållningssätt	Årlig kompetensutveckling

2015-03-16

Mål	Strategi	Uppföljning
Demokrati och delaktighet	Genomföra årliga användarundersökningar	Vartannat år vuxen, vartannat år barn - NKI
	Alla medborgare ska ha möjlighet att påverka medieutbudet	Årlig uppföljning
	Underlätta för människor med våra lokala minoritetsspråk att utveckla och behålla språk och kultur	Årlig uppföljning
	Arbeta för en ökad kunskap om hur informationsteknik kan användas	Årlig uppföljning
	Erbjuda kostnadsfri tillgång till datorer och wifi, samt ny teknik för barn	Årlig uppföljning
Mål	Strategi	Uppföljning
Läsfrämjande	Genomföra aktiviteter i utvecklingsstegen inkl årlig läsfrämjandeplan, bibliotekens instrument för läsfrämjande - se bilagor	Årlig uppföljning aktiviteter och utlåningsstatistik
	Inköp av barn- och ungdomslitteratur ska prioriteras	Av huvudbibliotekets medieanslag ska 30% gå till barn och ungdom, av närbibliotekens medieanslag ska 50% gå till barn och ungdom
	Öka tillgången på litteratur på mångspråk utifrån de behov som finns i kommunen	Uppföljning biblioteksstatistik

2015-03-16

Skolbiblioteken

Mål	Strategi	Uppföljning
Skolbiblioteken ska vara en pedagogisk resurs i syfte att främja lärandet enligt läroplanens krav	Öka tillgängligheten genom att under planperioden stötta utvecklingen av befintliga skolbibliotek och att tillskapa skolbibliotek på skolor som saknar sådana	Årlig uppföljning
Stödja utvecklandet av olika lässtrategier för elever och pedagoger	Samverkan med pedagoger för att lära och utforska olika lässtrategier	Antal deltagare /aktiviteter
Underlätta för elever och pedagoger att hitta olika kommunikationsvägar	Öka samverkan mellan bibliotek, samnyttjande av biblioteksresurser	Utvärdering i samverkansgrupper för kompetenssäkring
Öka läslusten och intresset för litteratur hos elever och pedagoger	Skapa mötesplatser för gemensam läsning och utvecklandet av pedagogiska verktyg	Utvärdering av läsprojekt, utlåningsstatistik

Uppföljning

Respektive nämnd redovisar i årsbokslutet de åtgärder som genomförts utifrån strategin.

Biblioteksstrategin följer policyn för biblioteken och gäller 2016 – 2020. Revidering sker hösten 2018.

Bilagor: Utvecklingsstegen och årlig läsfrämjandeplan